

การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

A Study of the Problems and the Operational Solving Guidelines of Educational Quality Assurance in Early Childhood Centers under Subdistrict Administrative Organization Nakhon Ratchasima Province

สุปราณี พรหมดีสาร¹

กานต์ เนตรกลาง²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ทำงานและจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มตัวอย่างคือ นักวิชาการศึกษาหรือนักบริหารการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 152 คน ได้มาโดยสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ทำงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3) การเปรียบเทียบปัญหาการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา มีแนวทางแก้ปัญหา ดังนี้ สถานศึกษาควรจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ แต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้มาพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีการนิเทศ ติดตาม กำกับเพื่อกระตุ้นการพัฒนาให้เป็นระบบ สร้างความตระหนักแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพภายใน

คำสำคัญ : ประกันคุณภาพภายใน

ABSTRACT

The objective of this study was to investigate the problems and guidelines for solving the operational problems in the educational quality assurance in early childhood centers under subdistrict administrative organization Nakhon Ratchasima province according to the administrators' work experience and the number of childhood centers under responsibility of the center's administrators. The study samples were 152 educational administrators under the subdistrict

¹ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานต์ เนตรกลาง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

administrative organization, selected by using the simple random sampling method. The study tool was a questionnaire and the statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and t-test. The study revealed the following results. 1) The problems concerning the internal educational quality assurance in the childhood centers under subdistrictadministrative organization in Nakhon Ratchasima province was at the ‘moderate’ level. 2) The comparisons revealed no differences of the overall operation problems in the educational quality assurance in early childhood centers under subdistrictadministrative organization Nakhon Ratchasima province between administrators who had different work experience. 3) The comparisons showed that there were significant differences, at the .05 level, of the overall operation problems in the educational quality assurance in early childhood centers between subdistrictadministrative organizations in Nakhon Ratchasima province with different number of childhood centers under responsibility. 4) The guidelines for solving the operational problems in the educational quality assurance in early childhood centers under subdistrictadministrative organization Nakhon Ratchasima province included: educational institutes organizing seminars for better knowledge and understanding; appointing experienced committee to improve educational quality; auditing, monitoring, and encouraging systematic work improvement; and rising awareness for officials involving in the internal educational assurance.

Keywords: educational quality assurance

บทนำ

การที่จะทำให้คนมีคุณภาพได้นั้นมาจากคุณภาพของการจัดการศึกษาเพราะเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาของประเทศที่มุ่งหวังให้สถานศึกษามีศักยภาพและความพร้อมในการเป็นแหล่งให้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง อีกทั้งการศึกษาที่ได้รับต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ช่วยขจัดปัญหาวิกฤตทางการศึกษาต่างๆ ได้ ดังนั้น จึงเป็นความมุ่งมั่นขององค์กรทางการศึกษาทุกภาคส่วนที่จะทำให้คุณภาพการศึกษาเกิดขึ้นในทุกระดับ โดยพยายามทำให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพ และสร้างความเสมอภาคให้เกิดขึ้นกับประชาชนอย่างทั่วถึง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2552 : 9)

การจัดการศึกษาปฐมวัยในรูปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอีกภารกิจหนึ่งที่ต้องคัดกรองส่วนท้องถิ่นดำเนินการและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดนิยามของคำว่า "สถานศึกษา" หมายรวมถึงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือศูนย์พัฒนาเด็กด้วย ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน ในส่วนของ สมศ.ที่ต้องประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทุกระดับ ทุกแห่ง เพื่อตรวจสอบคุณภาพและคุ้มครองผู้บริโภคด้านการศึกษา การประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เริ่มการประเมินครั้งแรกในปี 2556 เป็นการประเมินนำร่องในรูปแบบโครงการวิจัยศูนย์พัฒนาเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กที่จัดการเรียนรู้ สำหรับเด็กแรกเกิด - 2 ปี และ 2-5 ปี การประเมินในครั้งนี้เสร็จสิ้นในปี พ.ศ. 2558 โดยรอบแรกนี้ยังไม่ตัดสินผล เป็นการยืนยันสภาพจริง และให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปจัดทำแนวทางพัฒนาด้านต่างๆของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความพร้อมที่จะรับการประเมินภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก เพื่อตัดสินผลผ่านไม่ผ่านในปีต่อไป (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. 2554 : 5)

ผลการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าภาวะผู้นำที่ต้องมีการพัฒนาเพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขับเคลื่อนไปได้อย่างเป็นระบบ คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 4) ด้านการวิจัยทางการศึกษา 5) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน 6) ด้านการประเมินผลทางการศึกษา และ 7) ด้านการประเมินตนเอง ปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (พิทักษ์ สมบูรณ์. 2556 : 205)

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ กระบวนการหนึ่งที่เป็นระบบในการพัฒนาการศึกษา คือ การประกันคุณภาพภายในซึ่งจะส่งผลถึงคุณภาพในการประกันคุณภาพภายนอกด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็เช่นกันจำเป็นต้องดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาพัฒนาเด็กเล็กด้วย มาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรฐานที่ 12 ตัวบ่งชี้ที่ 12.1 -12.5 กำหนดให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้นกระบวนการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดกรอบในการปฏิบัติได้ ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรของหน่วยงานต้นสังกัด ที่ต้องดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยตามกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการติดตาม ตรวจสอบถึง ปัญหาในการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อที่จะได้ทราบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสบปัญหาใดบ้างในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งนักวิชาการศึกษาหรือนักบริหารงานการศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา เป็นการเปรียบเทียบระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรบริหารส่วนตำบล จำนวน 1-2 ศูนย์ กับ มากกว่า 2 ศูนย์
4. เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น

1. ประสบการณ์ทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี และ 5 ปี ขึ้นไป

2. จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล 1 – 2 ศูนย์ และมากกว่า 2 ศูนย์

ตัวแปรตาม ได้แก่

ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ตามแนวทางการดำเนินงานในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553) ประกอบด้วยขั้นตอน 8 ด้าน ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา เฉพาะที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในความรับผิดชอบ จำนวนทั้งสิ้น 248 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาเฉพาะที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในความรับผิดชอบ ในปีงบประมาณ 2558 จำนวน 152 แห่ง

1.3 ผู้ให้ข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักวิชาการศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาเฉพาะที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบ ปีงบประมาณ 2558 จำนวน 152 คน ผู้ให้ข้อมูลโดยสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษา /นักวิชาการศึกษา/หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบได้รับรางวัลดีเด่น จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ถามเกี่ยวกับจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล และประสิทธิภาพการทำงานของนักวิชาการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมาโดยนักวิชาการศึกษาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

2. แบบสัมภาษณ์

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงาน

ประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์และทำการจดบันทึกการสนทนา กรอบแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ชื่อ - สกุล สถานที่ทำงาน ตำแหน่งหน้าที่การงาน ประสบการณ์ทำงาน และ รางวัลดีเด่นที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบของท่านได้รับ

ตอนที่ 2 แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยกรอบสัมภาษณ์ 8 ขั้นตอน คือ 1)การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7)การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 8) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้วิจัยเลือกเฉพาะประเด็นที่พบปัญหาเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกเป็นกรอบในการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามไปประมวลผลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ 4 มีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หรือร้อยละ (Percentage) ในภาพรวมและรายด้าน

1.2 การศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกโดยภาพรวมและรายด้าน แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบ

1.3 เกณฑ์ในการแปลความหมายขอบเขตของค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 162)

1.4 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของนักวิชาการศึกษานักบริหารงานการศึกษา และจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยการทดสอบค่า (t-test) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 วิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวมและรายด้าน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 อ่านข้อมูลทั้งหมด แล้วทำความเข้าใจในภาพรวมตามความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์

2.2 นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดแยกเป็นประเด็นสำคัญเดียวกัน แล้วนำมาจัดกลุ่มทำการวิเคราะห์

2.3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดย นำประเด็นย่อยต่างๆ พิจารณาความคล้ายคลึงกัน ความแตกต่างกัน และความสัมพันธ์กัน เพื่อหาข้อสรุปแล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนาแต่ละประเด็น แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และเสนอเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นนักวิชาการศึกษานักบริหารงานการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ รวมทั้งสิ้น 152 คน พบว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 5 ปีขึ้นไป จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 71.71 และมีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5

ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 28.29 จำแนกตามจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบ 1 - 2 ศูนย์ มีมากกว่า มีจำนวน 91 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 59.87 และองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบมากกว่า 2 ศูนย์ มีจำนวน 61 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 40.13

2. ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมพบปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.49$, S.D.= 0.32) เมื่อพิจารณารายด้านพบปัญหาอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.32$, S.D.= 0.32) รองลงมาคือ ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน ($\bar{X}=4.20$, S.D.= 0.35) และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.86$, S.D.= 0.51) ส่วนอีก 5 ด้าน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.02$, S.D.= 0.69)

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของนักวิชาการศึกษาริหรือนักบริหารงานการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ยกเว้นด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพไม่แตกต่างกัน

5. แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา มีแนวทางแก้ปัญหาดังนี้ สร้างความตระหนักแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้มาพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดการนิเทศ ติดตาม กำกับเพื่อกระตุ้นการพัฒนางานให้เป็นระบบและต่อเนื่อง

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นในการอภิปรายดังนี้

1. ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมพบปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของประทีป แกมกลาง (2550) ที่พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 มีปัญหาระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นสิ่งที่สถานศึกษาได้ปฏิบัติและดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่มีการกำหนดให้สถานศึกษาต้องมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในตาม มาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่บัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับและต้องเป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

2.1 จำแนกตามประเภทการทำงานโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมี ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่ง เริ่มต้นดำเนินการตามมาตรฐาน (ขั้นพัฒนา) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรับการ ประเมินภายนอกเป็นครั้งแรก จึงส่งผลให้มีปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล โดย ภาพรวมและรายด้าน พบว่า โดยภาพรวมมีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ยกเว้นด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน การประเมินคุณภาพไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3. แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วน ตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา จากการสัมภาษณ์สรุปผลจำแนกตามปัญหา ดังนี้

3.1 ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.1.1 ควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำกับ ติดตาม นิเทศการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่องทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม

3.1.2 จัดประชุมชี้แจงและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.1.3 ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำงานเป็นหมู่คณะ

3.1.4 นำผลการประเมินมาสนับสนุนการตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการ ประจำปี และกำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

3.2 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน

3.2.1 พัฒนาบุคลากรโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายใน

3.2.2 แต่งตั้งคณะทำงานโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกภาคส่วน

3.2.3 กำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ

3.2.4 วิเคราะห์และแปลผลข้อมูล รายงานผลการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี และ รายงานสรุปตามมาตรฐานการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2.5 เขียนรายงานประจำปีต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผล การดำเนินงานโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี

3.2.6 นำเสนอรายงานประจำปีต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด พร้อมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณชน

3.3 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ

ตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3.3.1 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา

3.3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์ปัญหาทั้งภายนอกและภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยการ มีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกส่วน

3.3.3 ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง แล้ว จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา และแนวทางการพัฒนา

3.3.4 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนาการศึกษาต้องมีความต่อเนื่อง 3-5 ปี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 หน่วยงานต้นสังกัด และผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน
 - 1.2 ควรส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
 - 1.3 หน่วยงานต้นสังกัดควรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กำกับ ติดตาม นิเทศและให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดนครราชสีมา
 - 2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผลการประเมินคุณภาพภายนอก

เอกสารอ้างอิง

- ประทีป แดงกลาง. (2550). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 1-7. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พิทักษ์ สมบูรณ์. (2556). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผล ต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำ ทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม(พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาปฐมวัย 2 - 5 ปี ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2554.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561). กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.